גלגל עיסה מערב י"ט מפריש ממנה חלתה ביו"ט. ומ"ג דתנן לקמן (דף לו:) הלו הן משוס שבות אין מגביהין תרומות ומעשרות בי"ט והא נמי כתרומת דגן דמיא שהיה יכול להפריש מערב י"ט אפילו הכי מפריש שלא גזרו על תרומת עיסה שהרי מותר לגלגל בי"ט ולאפותה כדי לאכול פת חמה: **אין מפריש הימנה.** שלא התירו להפריש חלה שלא בעיסה שמגלגלה בי"ט שלא יבא לו היה לו להפריש מערב יו"ט כתרומת דגן ופירות: (ג) **חלת [ח"ן].** חלה טורטי"ל. חלה שמרימין מן העיסה שבחוצה לארץ הוחל ואינה מן התורה כדקיימא לן בקדושין (דף לו:) כל מלוה התלויה בפירות הגדלים בארץ אינו נוהג שלא בארץ: **לוכל והולך.** כל הפת ומשייר כדי חלה ומפריש בתחרונה. שלמת הפרשתה שלא לצורך היא ולא הויא הפרשה והמפריש בי"ט אינו כמתקן לשמר כשאר הפרשת תרומה לגזור בה דגזן מפני שגלחה כמתקן: **מי גא מודה שמואל.** לע"פ שאינו צריך להפרישה שאם קרע עליה שם שחל עליה שם חלה ואסורה לזרים שלמת שאם תרומה עליה ואינה בכלל מגביהין תרומות ומעשרות ביו"ט: **מתני' אין מוליכין את הפועה.** קס"ד(ו) קועה המיוחד לכך ומיכר שהוא של שובך וטעמא דב"ש (ז) מפרש בגמרא לשמרי ולע"פ שהוא בא ליטול גוזלות לשמחת י"ט: **מחלון לחלון.** בחותו שובך עלמו שכן דרך שובך להיות בו מחילות הרבה קן לכל זוג וזוג וחלון לכל קן וקן: **גמ' הרואה.** שהוא מוליכו לומר להטיח גרו הוא לריך והרי הוא עושה מלאכה ביום טוב: **להטיח.** שהיו טחין גרומיהן בטיט לפי שלא היו משופעין שלא עשויין כמין תקרת עליה ומשמשין בהן לפיכך טחין חומן ומשפעין הטיח לגד הכותלים שיזובו מימיו: **שובכו מוכיח עליו.** שובכו של קועה מוכיח שהוא ניכר שהוא של שובך: **מוסר.** שהרי אין לחם רוחמו: **והאמר רב יהודה אמר רב כו'.** וקשיא לרב מדרב חנן. ומ"ג דרב ממורת הוא מקשי מינה מפני שרבן של כל בני הגולה היה בדורו חוץ משמואל: **שנאי היא.** מיכא תנא דקמי כוותיה: **שוטחן בחמה.** מי שגרסו כלי בדרך בתי גשמים שוטחן בחמה והן נגדין מחליהן: **אבל לא לנגד העם.** שלא יאמרו כבשן בשבת. שלמת מידי דמשוס מרחית העין מותר במקום לנוע: **לימא רב דאמר כב"ש.** לרב חנן קא פריך לחוקי לה דבית הלל ברה"ר אסרי וברשות היחיד שרו ס"ל לרב חנן רב דאמר כל מקום שאסרו בית הלל ברה"ר אסרי בבית שמאי ובית הלל מכשירין בכ"ש בתמי' הא ודאי לא שביק ב"ה ועביד כב"ש ועל כרחך לבית הלל אפי' ברשות הרבים מותר משום דשובכו מוכיח עליו דמי ברה"ר אסור וברשות היחיד שרי לא הוה אמר רב להא שמעתא: **שנאי היא.** כלומר אמר לך רב חנן ודאי רב סבר בבית הלל אפילו בר"ה שרו ופליג עלי ואינא דאמר כי האי תנא דאמר שוטחן בחמה בלאי ליה לרב וההוא תנא מוקי ליה הלל כוותיה דלא התירו אלא ברשות היחיד ורבי אליעזר ור"ש דסבירא להו כרב מוקמי שריוחא דבית הלל דמתניתין ואפי' ברה"ר לקא סברי שובכו מוכיח עליו ור"ש לית להו שובכו מוכיח עליו ואסרי אפי' בחדרי חדרים. י"מ דלרב קא פריך ואמר לך רב תנאי היא ולאו מלתא היא דמאי רבותייהו דרבי אליעזר ור' שמעון בחקום בית הלל הא ר"ש נמי טובא הוו ואין הלכה כמותן:

מתניתין

גלגל עיסה מערב יו"ט מפריש ממנה חלתה ביום טוב אבוה דשמואל אמר אפילו גלגל עיסה מערב יום טוב [א]אין מפריש ממנה חלתה ביו"ט לימא פליגא דשמואל אדאבוה (דשמואל) דאמר שמואל [ב]חלת [ח] חוצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש אמר רבא מי לא מודה שמואל שאם קרא עליה שם שאסורה לזרים: מתני' ב"ש אומרים אין מוליכין את הסולם משובך לשובך אבל מטהו מחלון לחלון וב"ה מתירין: גמ' אמר רב חנן בר אמי [ג]מחלוקת ברשות הרבים דב"ש סברי הרואה אומר להטיח גרו הוא צריך וב"ה סברי [ד]שובכו מוכיח עליו אבל ברשות היחיד דברי הכל מותר איני והא [ה]אמר רב יהודה אמר רב [ו]כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין אפילו בחדרי חדרים אסור תנאי היא דתניא [ז]שוטחן בחמה אבל לא בנגד העם ר' [ט](אליעזר) ור' שמעון [י]אוסרין איכא דאמרי אמר רב חנן בר אמי מחלוקת ברשות היחיד דב"ש אית להו דרב יהודה אמר רב וב"ה לית להו דרב יהודה אמר רב אבל ברשות הרבים דברי הכל אסור לימא רב דאמר כב"ש תנאי היא דתניא שוטחן בחמה אבל לא בנגד העם רבי [יא](אליעזר) ור"ש אוסרין

מתניתין

מגביהין תרומות ומעשרות בי"ט והא נמי כתרומת גורן דמיא שהוא היה יכול להפריש מעי"ט להא מתמול התחיל וזמנה להפריש תנן (חלה פ"ג) מתימתי מיזמ חלה משגלגל אפילו הכי מפריש לה שלא גזרו על תרומת עיסה שהרי מותר לגלגל בי"ט ולאפותה כדי לאכול פת חמה: **אין מפריש הימנה.** שלא התירו להפריש חלה שלא בעיסה שמגלגלה בי"ט שלא יבא לו היה לו להפריש מערב יו"ט כתרומת דגן ופירות: (ג) **חלת [ח"ן].** חלה טורטי"ל. חלה שמרימין מן העיסה שבחוצה לארץ הוחל ואינה מן התורה כדקיימא לן בקדושין (דף לו:) כל מלוה התלויה בפירות הגדלים בארץ אינו נוהג שלא בארץ: **לוכל והולך.** כל הפת ומשייר כדי חלה ומפריש בתחרונה. שלמת הפרשתה שלא לצורך היא ולא הויא הפרשה והמפריש בי"ט אינו כמתקן לשמר כשאר הפרשת תרומה לגזור בה דגזן מפני שגלחה כמתקן: **מי גא מודה שמואל.** לע"פ שאינו צריך להפריש שאם קרע עליה שם שחל עליה שם חלה ואסורה לזרים שלמת שאם תרומה עליה ואינה בכלל מגביהין תרומות ומעשרות ביו"ט: **מתני' אין מוליכין את הפועה.** קס"ד(ו) קועה המיוחד לכך ומיכר שהוא של שובך וטעמא דב"ש (ז) מפרש בגמרא לשמרי ולע"פ שהוא בא ליטול גוזלות לשמחת י"ט: **מחלון לחלון.** בחותו שובך עלמו שכן דרך שובך להיות בו מחילות הרבה קן לכל זוג וזוג וחלון לכל קן וקן: **גמ' הרואה.** שהוא מוליכו לומר להטיח גרו הוא לריך והרי הוא עושה מלאכה ביום טוב: **להטיח.** שהיו טחין גרומיהן בטיט לפי שלא היו משופעין שלא עשויין כמין תקרת עליה ומשמשין בהן לפיכך טחין חומן ומשפעין הטיח לגד הכותלים שיזובו מימיו: **שובכו מוכיח עליו.** שובכו של קועה מוכיח שהוא ניכר שהוא של שובך: **מוסר.** שהרי אין לחם רוחמו: **והאמר רב יהודה אמר רב כו'.** וקשיא לרב מדרב חנן. ומ"ג דרב ממורת הוא מקשי מינה מפני שרבן של כל בני הגולה היה בדורו חוץ משמואל: **שנאי היא.** מיכא תנא דקמי כוותיה: **שוטחן בחמה.** מי שגרסו כלי בדרך בתי גשמים שוטחן בחמה והן נגדין מחליהן: **אבל לא לנגד העם.** שלא יאמרו כבשן בשבת. שלמת מידי דמשוס מרחית העין מותר במקום לנוע: **לימא רב דאמר כב"ש.** לרב חנן קא פריך לחוקי לה דבית הלל ברה"ר אסרי וברשות היחיד שרו ס"ל לרב חנן רב דאמר כל מקום שאסרו בית הלל ברה"ר אסרי בבית שמאי ובית הלל מכשירין בכ"ש בתמי' הא ודאי לא שביק ב"ה ועביד כב"ש ועל כרחך לבית הלל אפי' ברשות הרבים מותר משום דשובכו מוכיח עליו דמי ברה"ר אסור וברשות היחיד שרי לא הוה אמר רב להא שמעתא: **שנאי היא.** כלומר אמר לך רב חנן ודאי רב סבר בבית הלל אפילו בר"ה שרו ופליג עלי ואינא דאמר כי האי תנא דאמר שוטחן בחמה בלאי ליה לרב וההוא תנא מוקי ליה הלל כוותיה דלא התירו אלא ברשות היחיד ורבי אליעזר ור"ש דסבירא להו כרב מוקמי שריוחא דבית הלל דמתניתין ואפי' ברה"ר לקא סברי שובכו מוכיח עליו ור"ש לית להו שובכו מוכיח עליו ואסרי אפי' בחדרי חדרים. י"מ דלרב קא פריך ואמר לך רב תנאי היא ולאו מלתא היא דמאי רבותייהו דרבי אליעזר ור' שמעון בחקום בית הלל הא ר"ש נמי טובא הוו ואין הלכה כמותן:

מתניתין

אין מוליכין את הפועה. [ויוני עלית] מייב וי"ל דמיירי בקטנים שלא פרחו ז): **והאמר רב יהודה אמר רב.** אף על גב דרב היה לעולא מ"מ פריך שפיר כיון דרב גדול היה בדורו ורמה ישיבה ליישראל חוץ משמואל אין סברא ° לרב חנן פליג עליה: **ורב בבית שמאי.** פרש"י ומקשה לרב חנן דמוקי בבית הלל לית להו לרב הכל לסור ופעילו ב"ה אסרי וברשות היחיד שרו (ולדברה) רב לא יאמר הכי ללא יאמר ללא כהלכתא ללא יאמר דב"ה שרו אפילו ברה"ר דשובכו מוכיח עליו ולללא כוותך ומשני תנאי היא כלומר רב חנן אמר לך אין הכי נמי דרב סבר בבית הלל שרו ברה"ר ופליג עלי ואינא דאמרי כי האי תנא דאמר שוטחן בחמה בלאי ליה לרב וההוא תנא מוקי ליה הלל כוותיה ללא התירו אלא ברשות היחיד ואקשינן לימא רב דאמר כל מקום שאמרו חכמים מפני מראית העין אסור, כגון זה שהרואה אותו מוליך הסולם ברה"ר אומר להטיח גרו הוא צריך, אפילו בחדר חדרים ברשות היחיד אסור, כב"ש אמרה לשמעתיה, דהא ב"ה ברשות הרבים אסרי אבל ברשות היחיד שרו, ובית שמאי הוא דאסרי ברשות היחיד. ופרקינן תנאי היא, כלומר לא אמר רב על כל החכמים אלא על אותן שאוסרין משום ג) מראית העין, אמר שאוסרין אפילו בחדרי חדרים, ועל זולתם לא אמר, דתניא שוטחן בחמה הבבדים שנשרו, אבל לא כנגד העם, דאתי למימר היום רחצם, ר' אלעזר ור' שמעון אוסרין, ורב לדברי אילו קאמר.

ג) דברי רבינו נכון לשמר ולקשיון ולקי מלישנא בתרא דברה"י פליגי אבל ברה"ר דברי הכל אסור. ד) פי' רבינו הוא היינו שברש"י ותוס'.

מסורת הש"ס

ט) [בכורות כו. ע"ש], [שבת סד: קמו:] ע"ש יב., [שבת סה. קמו:], ד) [ל"ל אלעזר], ה) [ל"ל אלעזר], ו) [עי' מהרש"ל], ז) ותוס' מיילי בגלוסיס,

הגהות הב"ח

(א) גמ' דאמר שמואל אלא תרומה בחוצה לארץ: (ב) חלת ח"ן תרומה אלא: (ג) ד"ה אלא מוליכין וכו' וטעמא דב"ש דאסרי מפרש בגמרא ואע"פ שהוא כל"ל: (ד) תוס' ד"ה גלגל וכו' ומכי מיתא מיזמ"ל כל"ל ותיבת נמי נמחק:

גליון הש"ם

תוס' ד"ה **ואמר רב יהודה אמר רב וכו' דרב חנן פליג עליה.** עי' בב"מ דף מו ע"ב תוס' ד"ה פרי גמי:

לעזי רש"י

טורטי"ל. עוגה עגולה.

מוסף רש"י

כל מקום שאסרו חכמים מפני מראית העין. שלא יסתכלו בחיסור (שבת סד:) דבר המותר ותסרוהו מפני מראית העין שהרואה מוסדו בדבר עבירה (ע"ז יב.). **אפילו בחדרי חדרים אסור.** במקום שאין שם רואה שתסרוהו (שם). **שוטחן בחמה.** ליבשן, **אבל לא כנגד העם.** שיסתכלו שכבשן (שבת קמו:).

עין משפט
נר מצוה

סד א מיי' פ"ג מהל' יו"ט הלכה ח סמג לאוין עה טוש"ע ח"ח סי' תקו סעיף ג:

סה ב מיי' פ"ה מהלכות כמוסים הלכה יג טוש"ע י"ד סי' שכג:

סו ג ד מיי' פרק ה מהל' יו"ט הלכה ד טוש"ע ח"ח סי' תקיט סעיף ד:

סז ה ו מיי' פכ"ג מהלכות שבת הל' כ ופ"ה מהלכות יו"ט שם סמג לאוין סה טוש"ע ח"ח סי' שמ סעיף מה:

רבינו חננאל

גילגל עיסה מערב יו"ט מפריש ממנה חלתה ביו"ט. אבוה דשמואל אוסר להפריש חלה ביום טוב מן העיסה שגילגלה מערב יום טוב, מאי טעמא שהיה לו להפריש חלתה בעת שגלגל, כדתנן אוכלין עראי מן העיסה עד שתגלגל בחטים ותטמטם בשעורים, גלגלה בחיטין וטמטמה בשעורין, האוכל ממנה חייב מיתה, כיון שנותנת המים מגבהת חלתה. וכבר אמרנו כל (שאי) [ש]אפשר לו לעשותו מערב יו"ט אינו דוחה את יו"ט. ופליגא עליה שמעתא דשמואל בריה, דאמר במסכת בכורות פרק עד כמה ישראל חייבין כו', אמר שמואל תרומת חוצה לארץ אוכל והולך ואח"כ מפריש, והנה כיון שיש לו עדיין רשות לאכול בלא הפרשת חלה כאלו לא נתחייב. ומתמהינן מי לא מודי שמואל שאם הפריש חלה וקרא עליה שם חלה קודם שיאכל חלה אסורה לזרים. וכיון שאילו עשה כך היתה חלתו חלה, אפשר לעשותו מערב יו"ט וקרינא ביה, ולפיכך אין מפרישין אותה ביו"ט. ירושלמי תיפתר בעיסה טמאה שאינו יכול להפריש חלתה אלא לבסוף. **בית שמאי אומרים אין מוליכין את הסולם משובך לשובך** כו', עד וב"ה מתירין. אמר רב חנן מחלוקת ברה"ר, אבל ברשות היחיד דברי הכל מותר ג). ואקשינן לימא רב דאמר כל מקום שאמרו חכמים מפני מראית העין אסור, כגון זה שהרואה אותו מוליך הסולם ברה"ר אומר להטיח גרו הוא צריך, אפילו בחדר חדרים ברשות היחיד אסור, כב"ש אמרה לשמעתיה, דהא ב"ה ברשות הרבים אסרי אבל ברשות היחיד שרו, ובית שמאי הוא דאסרי ברשות היחיד. ופרקינן תנאי היא, כלומר לא אמר רב על כל החכמים אלא על אותן שאוסרין משום ג) מראית העין, אמר שאוסרין אפילו בחדרי חדרים, ועל זולתם לא אמר, דתניא שוטחן בחמה הבבדים שנשרו, אבל לא כנגד העם, דאתי למימר היום